

ДО ЧИТАЧІВ

В Україні триває війна на виживання, за свободу, за майбутнє.

Війна на виживання — не просто «метафора» чи «гіпербола», адже агресор завдає ударів не лише по прифронтових населених пунктах, а й по всій території країни. П'ять мільйонів українців живуть на звільнених територіях із великою мінною небезпекою, жодна доба не проходить без ворожих авіаційних чи ракетних атак. Екологічна катастрофа внаслідок підриву греблі Каховського водосховища показала нам відсутність етичних та правових обмежень у стані ворога, тож привид ядерної катастрофи є не фантазмом, а цілком реальною загрозою. Зі зловісною послідовністю агресор нищить індустріальні, енергетичні, портові об'єкти, мости, як і лікарні, школи, житлові будинки... Варто також наголосити і вперте його бажання знищити інфраструктуру експорту українського збіжжя, від якого залежить життя 400 мільйонів людей на планеті. Тут раціональність зла «великої російської культури» проявляється найбільш яскраво, адже агресор мріє «вбити двох зайців»: економічно знекровити жертву й захопити нові ринки збуту для своїх експортерів. Той факт, що ми змушені більш як половину державного бюджету (близько півтора трильйона гривень) витратити на війну, говорить про рівень екзистенційної загрози українському суспільству.

Війна за свободу не можлива без потужної підтримки з боку вітчизняної культури, саме тому інтерес філософів до проблематики культури в ці буремні часи не зникає. З кожним роком свобода як цінність дедалі більше впливає на українську культуру, спонукаючи нас будувати вільне демократичне суспільство й підконтрольну йому правову державу. Натомість у Росії репресивна держава наразі здійснює спробу змінити культурну парадигму, щоб зобразити всю історію людства як «боротьбу за ресурси». Мало того, що при цьому відкидаються всі духовні досягнення людства, нові підручники історії в РФ виправдовують російські війни «захистом території (ресурсів) від "загарбників"», внаслідок чого територія Орди чомусь неухильно зростала... Виправдання всіх злочинів, масових жертв, які «зміцнювали» авторитарну владу й тотально нищили вільну природу особистості — такі нові орієнтири сучасної російської культури.

Війна триває і за наше майбутнє. У цьому вимірі вона розгортається як боротьба ідей, сенсів та цінностей непримирених цивілізацій. Особливо гостре протистояння відбувається в медійному середовищі, адже це боротьба за прихильність молодого покоління. Російська культура нині сконцентрована на «величкому минулому»: військових перемогах, захоплених землях та уславленні старих мертвих тиранів. Натомість українська дедалі більше спрямована на майбутнє — ми мріємо остаточно долучитись до європейської вільної спільноти націй і для цього докладємо чимало зусиль. Тисячолітня історія філософії (принаймні європейської) свідчить, що прагнення свободи рано чи пізно до неї приводить, і молодь перебуває в епіцентрі боротьби за вільне майбутнє. Наша творча молодь надихає нас у боротьбі на полі бою та в ідейній боротьбі із мороком російської культури гноблення та брехні. В цьому випуску рубрика «Сторінка молодого науковця» презентує тексти переможців Конкурсу імені Неллі Іванової-Георгієвської для молодих дослідників. Редакція чекає на тексти переможців і в майбутньому.

Гірко, що війна відкрито вбиває наших захисників на передовій, мирних мешканців під час обстрілів та ракетних атак, але вбиває й «приховано» — через надлюдські переживання та страждання, спричинені її жахливими реаліями. Інститут філософії цього літа втратив нашого колегу Олега Білого — прекрасну людину, талановитого науковця й відданого патріота України. Його статті та виступи на наукових заходах регулярно публікувались і в нашому журналі. Так само не витримало серце й у нашого колеги Ігоря Козловського, який ще до повномасштабного вторгнення постраждав від реального, а не позірного «руського мира» — світу агресії та нелюдської жорстокості. Ми висловлюємо щирі співчуття рідним і близьким наших колег і обіцяємо продовжити їхню справу. Україна неодмінно переможе!